

Nemzetközi Reneszánsz Bibliográfia

Beszámoló (2005–2008)

A reneszánsz bibliográfiai kutatásoknak nagy múltja van, a Stoll Béla által összeállított kézikönyv lassan 40 éve jelent meg: *A magyar irodalomtörténet bibliográfiája 1772-ig*. Szerk. Stoll Béla, Varga Imre, V. Kovács Sándor, Bp., Akadémiai Kiadó, 1972. Ezt követően az Irodalomtörténeti Közlemények c. folyóirat közölte egy ideig a kötet pótlásait, majd a Hungarológiai Közlemények vette át az anyag közlését. A Nemzetközi Reneszánsz Bibliográfia munkálataiba Klaniczay Tibor vezetésével kapcsolódott be az MTA Irodalomtudományi Intézet Reneszánsz Osztálya. Azóta is ott készül. 1984-ig Herner János, Horváth Iván és Székely Júlia végezték az anyaggyűjtést.

Ez a nagy nemzetközi bibliográfia a világ minden részéről összegyűjti a reneszánsz tárgyú könyvek, tanulmánykötetek és periodikumok anyagát. Az adatgyűjtést az egyes országok szakemberei végzik, Magyarországon huszonnégyszer évek óta ennek a pályázatnak a témavezetője, Ács Pál Dsc.

Az összegyűjtött anyagot Genfben a DROZ könyvkiadóban szerkesztik kötetként **évről évre**.

A témavezető által publikált kötetek a következők:

1985.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XVII (1982), Genève, Librairie DROZ S. A.

1986.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XVIII (1982), Genève, Librairie DROZ S. A.

1987.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XIX (1983), Genève, Librairie DROZ S. A.

1988.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XX (1984), Genève, Librairie DROZ S. A.

1989.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXI (1985), Genève, Librairie DROZ S. A.

1990.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXII (1986), Genève, Librairie DROZ S. A.

1991.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXIII (1987), Genève, Librairie DROZ S. A.

1992.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXIV (1988), Genève, Librairie DROZ S. A.

1993.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXV (1989), Genève, Librairie DROZ S. A.

1994.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXVI (1990), Genève, Librairie DROZ S. A.

1995.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXVII (1991), Genève, Librairie DROZ S. A.

1996.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXVIII (1992), Genève, Librairie DROZ S. A.

1997.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXIX (1993), Genève, Librairie DROZ S. A.

1998.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXX (1994), Genève, Librairie DROZ S. A.

1999.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXXI (1995), Genève, Librairie DROZ S. A.

2000.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXXII (1996), Genève, Librairie DROZ S. A.

2001.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXXIII (1997), Genève, Librairie DROZ S. A.

2002.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXXIV (1998), Genève, Librairie DROZ S. A.

2003.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance 1965–1997, CD-ROM (rédacteur pour la Hongrie), Genève, Librairie DROZ S. A.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXXV (1999), Genève, Librairie DROZ S. A.

2004.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance 1965–1995, CD-ROM (rédacteur pour la Hongrie), XXXVI (2000), Genève, Librairie DROZ S. A.

2005.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance 1965–1995, CD-ROM (rédacteur pour la Hongrie), XXXVII (2001), Genève, Librairie DROZ S. A.

2006.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXXVIII (2002), Genève, Librairie DROZ S. A.

2007.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XXXIX (2003), Genève, Librairie DROZ S. A.

2008.

Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance (rédacteur pour la Hongrie), XL (2004), Genève, Librairie DROZ S. A.

A legújabb kötet (*Bibliographie Internationale de l'Humanisme et de la Renaissance*, rédacteur pour la Hongrie Pál Ács, XL [2004], Genève, Librairie DROZ S. A., 2007, 503 p.) a múlt év karácsonyán látott napvilágot. Forgalomban van 31 év ugyanennyi kötetének egységes adatbázisba szerkesztett anyaga, CD-ROM-on. Ez a BIHR második CD-Rom formátumú kiadása, az első 2000-ben jelent meg. A DROZ cégnél gondozott, nagy értékű CD-Romokban (ára: **2,800 CHF, 12,050 FRF, 1,820 Euro** vagy **1,650 US \$**) a teljes BIHR-adatbázis megtalálható, és a keresőprogramok révén változatos formában kutatható. Ezek a CD-Romok a reneszánszkutatás nélkülözhetetlen segédeszközei. (További információk olvashatók a bibliográfia szerkesztőségének honlapján: (<http://www.droz.org/events/bihr.html>); <http://www.droz.org/biblio/bihr.html>)

A gyűjtés alapját képező folyóiratokról és gyűjteményes kötetekről az **évente** megjelenő könyv elején listát közlünk. A reneszánsz tárgyú cikkeket is publikáló magyar folyóiratok száma száz körül mozog. A könyv enciklopédikus korszak-bibliográfia, mely nem korlátozódik csupán a humán területekre. Saját gyűjtőkörünkben Genfben küldjük az összes témára és az összes országra vonatkozó adatokat. A bibliográfia használhatósága érdekében különválasztjuk azokat a tételeket, amelyek valamely nevezetes költő, író, politikus stb. személyéhez kapcsolódnak, s ezeket az adatokat a könyvhöz csatlakozó mutatókban, alfabetikus sorrendben közöljük. A munkát két részre osztottuk. A tételek kigyűjtése és a szerkesztés továbbra is a témavezető, Ács Pál munkája, az adatbevitelt és a fordítást Gyárfás Vera végzi. Alkalmanként megbízott munkatársak segítenek a gyűjtésben, vidéki városokban és Erdélyben. Az évente megjelenő kiadvány a nemzetközi reneszánsz-kutatásokat összefogó szervezet, az *International Federation of Societies and Institutes for the Study of the Renaissance* (F. I. S. I. R.) égisze alatt lát napvilágot.

A munka már több mint egy évtizede elektronikus formában zajlik. Ehhez nemcsak számítógép, szkennel, internet-hozzáférhetőség szükséges, hanem digitális adatfeldolgozás is. Mivel lehetőség szerint teljes képet szeretnénk nyújtani a magyarországi reneszánszkutatásokról, ezért analitikus, a kötetek, folyóiratszámok tartalmát mélységében feltáró szakleírást adunk. Sajnos ehhez ma már nem állnak rendelkezésre azok a nagy nemzeti folyóirat-bibliográfiák, amelyek régebben megkönnyítették a gyűjtést. Így mostanában a munka megnehezedett, sok tartalomjegyzéket magunk digitalizálunk, és ezek alapján választjuk a szükséges adatokat.

Nekünk, magyaroknak nagyon fontos ez a kiadvány és a benne való magyar részvétel, mivel **csak ez jeleníti meg a hazai reneszánsz-kutatást a külföld számára**. Semmilyen más hasonló jellegű, naprakész kézikönyv sem tájékoztatja a külföldet a hazai reneszánszkutatás eredményeiről. A svájci szerkesztőség elégedett a magyar hozzájárulással, amely az OTKA támogatásának köszönhetően megszakítás nélkül, most már évi 600 tétellel bővíti a kötetek állományát. Genfi tárgyalásaink során arról is szó került, hogy magyar irányítással építsük újjá a bibliográfia hiányzó kelet-európai anyagát. A román és erdélyi magyar anyag az idei évtől fogva bekerült az adatbázisba. A bibliográfia nemzetközi munkatársgárdája önkéntesen, fizetség nélkül dolgozik. A külföldi kutatásokban való magyar részvételt lehetővé tevő munka egyre szűkebb anyagi keretből gazdálkodik – a DROZ cég nem fizet honoráriumot –, nálunk pedig egyáltalán nem élvez támogatást. A kutatás megszakítás nélküli, évi rendes működéséhez kell megteremtenünk a feltételeket.

A nemzetközi reneszánsz bibliográfiai kutatásokat nemcsak folytatni, hanem folyamatosan bővíteni is szeretnénk. Megvalósult a BIHR internetes formátumú változata. Ez új feladatokat jelent az egyes nemzetek szerkesztői számára is, mivel az eddigiektől eltérő rendszer szerint kell előkészíteni az anyagot. <http://v35.wysiup.net/bihr/login/popup-login>

A nemzetközi munkatársgárda azon dolgozik, hogy a DROZ kiadó honlapjáról elérhető teljes adatbázis minél használhatóbb, minél célszerűbb legyen. Ma már egyre inkább ez a felület jelenti a korszerű bibliográfiai adatszolgáltatást, de a BIHR továbbra is minden évben megjelenik papír alakú formában is.

Az elmúlt négy év során jelentősen megnövekedett a magyar tételek száma. Míg korábban átlagosan 300 tétel került be az egyes kötetekbe, most ez a szám megduplázódott, annak ellenére, hogy

immár nem állnak rendelkezésre az OSZK központi adatbázisai, tehát minden egyes tételt autopszia alapján kell regisztrálni.

Ez a munka beilleszkedik az Irodalomtudományi Intézet programtervébe, de új munkatársat, fiatal kutatót nem alkalmazunk, hanem továbbra is a régi szerkesztő végzi a munkát, aki időközben az MTA doktora, habilitált egyetemi tanár, és a Magyar Könyvszemle főszerkesztő-helyettese lett. Ez azt jelenti, hogy a BIHR szerkesztése csak nagyon szorosán fér bele intézeti munkaidejébe, ahol eközben még számos hosszú és rövid távú tervfeladaton is dolgozik.

Az elmúlt nyolc évben az OTKA támogatásával folyt ez a munka. 2009-től ez a támogatás, úgy tűnik, elmarad, annak ellenére, hogy a szakértők egybehangzóan fontosnak és hibátlannak ítélik az eddigi tevékenységünket. A feladat elvégzése így ezután jelentős nehézségekbe ütközik majd.